

Monumentnummer*: 521673

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 12 januari 2001
Kadaster deel/nr 82806/164

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Landgraaf Landgraaf Limburg

Locatiennaam Locatieomschrijving
Landgraaf

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Nieuwenhagen B 7577

Omschrijving**

Inleiding

PASTORIE van de H.Hart van Jezus-parochie, 1917, in een door het Expressionisme beïnvloede traditionele bouwstijl. Gebouwd naar een ontwerp van architect Joseph Wielders te Sittard, in opdracht van het R.K. Kerkbestuur van de H.Hartparochie te Nieuwenhagerheide. De pastorie is vrijstaand gesitueerd onmiddellijk ten westen van de uit 1919 daterende parochiekerk. Het bijgebouwde tuinhuis en de rolluiken zijn UITGESLOTEN van bescherming.

Omschrijving\

De pastorie heeft een in hoofdvorm rechthoekige PLATTEGROND, die aan de zuid- en westzijde is voorzien van uitbouwen van één bouwlaag. De toileteenheid aan de noordzijde springt enigszins vooruit.

De pastorie heeft een gedeeltelijke souterrainverdieping en telt in hoofdvorm twee bouwlagen plus een zolderverdieping. Het hoofdvolume wordt gedekt door een SCHILDDAK, waarvan de noklijn in oost-west-richting is gelegd. Tuile-du-Nord-pannen. Eén van de twee nokschoorstenen is gesloopt. Aanzienlijke luifelgoot annex overstek. Op elk van de vier dakvlakken is een kapel geplaatst, onder een zadeldakje ingestoken op de dakconstructie. Bitumen shingels. Deze dakkapellen hebben elk een fronton, een verticaal ingedeeld vensterkozijn met ruitvormige geleding van het glaspaneel, klauwstukken en bitumen shingles op de wangen.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

De uitgebouwde berging aan de westgevel heeft een ZADELDAK met Tuiles du Nord, de veranda aan de zuidgevel heeft een PLAT DAK.

De pastorie heeft nagenoeg nog alle oorspronkelijke houten VENSTERkozijnen en DEUREN.

Het pand is opgetrokken in BAKSTEEN, gemetseld in kruisverband en is met uitzondering van de westgevel voorzien van knip- en snijwerk in de voegen. Bakstenen dorpels. De westgevel is platvol gevoegd. Pleisterwerk. Hardsteen. Schootankers.

Met uitzondering van de westgevel zijn de gevels voorzien van hoeklisenen met bloktanddecoraties, waarvan de terugliggende koppen zwart zijn gemaakt ter versterking van de dieptewerking in de gevel. De hoeklisenen lopen uit in een kroonlijst met vooruitspringende zwarte koppen in ruitverband tegen een licht gekleurde achtergrond. Ook de vensterstreken zijn voorzien van zwarte koppen. De gevels van de tweede bouwlaag zijn licht teruggerooid ten opzichte van de eerste bouwlaag, welke wordt beëindigd door een strek. De VOORGEVEL (oostzijde) van de pastorie telt drie vensterassen. In het trasraam met streklijst zijn in de eerste en derde vensteras rechthoekige souterrainvensters geplaatst. Centraal in de gevel bevindt zich de authentieke, in een portiekje geplaatste rechthoekige houten voordeur met bovenlicht. Het portiek heeft drie hardstenen traptreden. Gestucte portiekomlijsting, geheel voorzien van blokmotieven, die afwisselend een horizontale en verticale belijning hebben. In de frontonvormige bekroning van de portiekljst is een kruismotief aangebracht, in de stijlen bevinden zich driehoekig uitstulpende ornamenten. Gepleisterde en afgeronde balustrademuren aan weerszijden van de hardstenen traptreden. Nieuwe armleuningen. Boven de portiekljst een decoratieve strek. In de twee overige vensterassen van de eerste laag alsmede de drie vensterassen van de tweede laag zijn rechthoekige houten kruisvormige kozijnen met horizontaal gelede glaspanelen geplaatst. De bovenlichten hebben een ruitvormige indeling.

De NOORDGEVEL telt drie traveeën en heeft een asymmetrische indeling. De vensteras aan de westzijde is blind. In de tweede laag van deze as een in reliëf gemetseld kadermotief. In de eerste laag van de middenas een uitgebouwd toilet, dat in het trasraam een rechthoekig souterrainvenster heeft. Dit uitbouwje is voorzien van lisenen met decoratief metselwerk en twee rechthoekige houten venstertjes met ruitvormige indeling onder een strek. Deze venstertjes zijn voorzien van traliewerk. In de tweede laag van de middenas een rechthoekige, verticaal ingedeeld houten trappenhuisvenster met horizontaal ingedeelde glaspanelen en traliewerk. Dit kozijn is geplaatst in een grotere vensterlijst die voor het overige wordt gevuld met schoon metselwerk.

In de derde travee zijn in beide bouwlagen rechthoekige houten kruisvormige kozijnen met horizontaal gelede glaspanelen geplaatst. De bovenlichten hebben een ruitvormige indeling. Het vensterkozijn in de eerste bouwlaag is voorzien van een rolluik. Naast dit venster bevindt zich de rechthoekige houten buitendeur van de bijkeuken, met twee bakstenen traptreden.

Het uitgebouwde bouwvolume met BIJKEUKEN en BERGING van één bouwlaag onder zadeldak tegen de achtergevel (westzijde) heeft in de noordgevel een rechthoekig bijkeukenvenster met bovenlicht en horizontaal ingedeeld glaspaneel. Het venster is voorzien van een rolluik. De oorspronkelijk toegangsdeur van de berging is vervangen door een aanzienlijke kantelpoort onder een betonlatei. In de westgevel van de berging twee kleine, rechthoekige houten vensters met verticale indeling. Het venster in de topgevel van de schuur is gedicht. De gevel aan de zuidzijde is blind.

Het vrijgebleven deel van de ACHTERGEVEL (westzijde) heeft een centraal in de tweede laag geplaatst rechthoekig houten gangvenster met bovenlicht en horizontaal ingedeeld glaspaneel. In de eerste laag, achter een rolluik, een rechthoekig kruisvormig houten vensterkozijn met horizontaal gelede glaspanelen en ruitvormige bovenlichtindeling.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Het aanzicht van de ZIJGEVEL aan de zuidzijde wordt gedomineerd door de veranda van één laag onder plat. Deze veranda heeft halfsteens metselwerk en een gevelbrede reeks vensterkozijnen die identiek zijn aan de vensters van het hoofdvolume. Aan de westzijde heeft de veranda een rechthoekige houten tuindeur met bovenlicht. Het glaspaneel van de deur is horizontaal ingedeeld, het bovenlicht heeft een ruitvormige indeling. Naast de veranda, in het westelijke deel van de eerste bouwlaag, heeft het woonhuis twee rechthoekige kruisvormige vensterkozijnen met horizontaal gelede glaspanelen en ruitvormige bovenlichtindeling. In de tweede bouwlaag zijn drie soortgelijke vensterkozijnen geplaatst.

De tuin wordt deels omgeven door een bakstenen OMMURING met niet-authentieke steunberen.

Het INTERIEUR van de pastorie is wat betreft de indeling met kamers-en-suite nagenoeg in tact bewaard gebleven. Enkel de deur tussen bijkeuken en bergplaats is verdwenen. De indeling van de tweede bouwlaag is geheel in tact. In dit interieur zijn onder meer van belang de kelderruimten met gepleisterde keldergewelven, de schuifdeuren tussen de salon en de zitkamer, de paneeldeuren in omlijsting, het trappenhuis, de stucplafonds met kooflijsten en eenvoudige rozetten in ruitmotief in de verblijfsruimten. In salon en zitkamer een betegelde schoorsteenmantel. De veranda is toegankelijk via dubbele houten deuren met oorspronkelijke indeling (voorzien van niet-authentieke rolluiken).

Waardering

De pastorie van de H.Hart van Jezus-parochie is van cultuurhistorische waarde en vertegenwoordigt algemeen belang als uitdrukking van de regionale maatschappelijke ontwikkeling op geestelijk gebied in het eerste kwart van de twintigste eeuw.

De architectuurhistorische waarden van de pastorie worden bepaald door de expressionistische invloeden in de voor het overige traditionele bouwstijl. Het ontwerp van de pastorie is van belang voor de ontwikkeling van het oeuvre van architect Joseph Wielders, beschikt over aanzienlijke esthetische kwaliteiten en heeft een bijzondere ornamentiek. De pastorie vormt vanwege de situering een functionele eenheid met het kerkgebouw en is verbonden met de ontwikkeling van de streek ten tijde van de bouw. De pastorie is van belang voor het aanzien van de gemeente. Het pand beschikt wat betreft ex- en interieur over een redelijk tot hoge mate van architectonische gaafheid en is van belang voor de visuele gaafheid van de bebouwde omgeving. Bovendien betreft het vanuit regionaal perspectief een relatief vroeg specimen van door het Expressionisme beïnvloede architectuur.

Hoofdcategorie

Religieuze gebouwen

Subcategorie

Kerkelijke dienstwoning

Functie

Pastorie(F)